

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Prop. 25 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet

*Tilråding fra Landbruks- og matdepartementet 25. november 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

I denne proposisjonen legger Landbruks- og matdepartementet fram forslag til endringer i statsbudsjettet for 2022.

2 Forslag til endringer

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 71 Tilskudd til erstatninger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten dekker blant annet utgifter ved tiltak som er satt i verk av Mattilsynet i henhold til matloven, dyrehelsepersonelloven og dyrevelferdsloven i de tilfellene der kostnadene ikke kan drives inn fra dyreeier. I tråd med Prop. 78 S (2021–2022), blir utgifter ved nødvendige tiltak knyttet til innførsel av kjæledyr fra Ukraina til Norge også belastet posten.

Om lag fire pst. av de fordrevne fra Ukraina har med seg kjæledyr til Norge. Disse dyrene vil sjelden oppfylle vilkårene for innførsel. Ukraina har en dårligere dyrehelsestatus enn Norge, særlig når det gjelder rabies. Avhengig av status for det enkelte dyret fra Ukraina, kan det være aktuelt med parasittbehandling, vaksinasjon, identitetsmerking med mikrochips og karanteneopphold. Det er usikkerhet knyttet til hvor mange fordrevne Norge kan forvente i løpet av høsten 2022,

men basert på kostnadene som allerede er påløpt, vurderer Mattilsynet at det vil være behov for å øke bevilgningen.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 15,0 mill. kroner for å dekke utgiftene til nødvendige tiltak knyttet til kjæledyr fra Ukraina.

Kap. 1137 Forskning og innovasjon

Post 54 Næringsrettet matforskning m.m.

Bevilgningen går til forskning på landbruksprodukter som benyttes til å fremstille nærings- og nytelsesmidler, samt fôrkorn til husdyr. Dette finansieres av en avgift på importerte og norskproduserte landbruksprodukter, jf. kap. 5576, post 70. I tråd med at inntektene fra denne avgiften ser ut til å bli 24,9 mill. kroner høyere enn først estimert, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1137, post 54 tilsvarende.

Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m.

Post 70 Støtte til organisasjoner

Bevilgningen på posten går til å støtte organisasjoner på nasjonalt nivå som arbeider innenfor Landbruks- og matdepartementets målområde. Regjeringen foreslår tiltak for vanskeligstilte julen 2022. Som en del av dette foreslås det å øke bevilg-

ningen til Matsentralen Norge, som omfordeler overskuddsmat via ideelle organisasjoner til vanskeligstilte. Det foreslås å øke bevilgningen med 5,0 mill. kroner til dette formålet. Dette kommer i tillegg til 2,0 mill. kroner som ble bevilget i følge med Innst. 34 S (2022–2023).

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Posten skal dekke større utstyrsanskaffelser og vedlikehold knyttet til reindriftsforvaltningen. Bevilgningen skal blant annet dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar ved gjennomføringen av internasjonale avtaler med Finland og Russland, og til vedlikehold av grensegjerder mot Sverige. Det har vært en overskridelse på kap. 1142, post 71 *Tiltak for bærekraftig reindrift*, jf. redegjørelse under denne posten. For å dekke inn deler av denne overskridelsen, foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 1142, post 45 med 11,0 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til bærekraftig reindrift, kan overføres

Bevilgningen dekker tiltak for å legge til rette for bærekraftig reindrift. Reintelling og oppfølging av godkjente bruksregler er sentrale tiltak, i tillegg til kontrolltiltak rettet mot grenseoverskridende reinbeite mellom Norge og Sverige. På grunn av antatt høyt reintall har Statsforvalteren i Troms og Finnmark i 2022 gjennomført tvangstelling av rein i Øst-Finnmark. Tellingen har vært svært krevende, og kostnadene har derfor blitt langt høyere enn det som var lagt til grunn. Reindriftsloven åpner for å kreve regress ved tvangstiltak. Med bakgrunn i den store budsjettoverskridelsen vil det bli foretatt en grundig gjennomgang av saken.

Kostnadene fra tvangstillingen overstiger tilgjengelige midler på posten med 13,5 mill. kroner. For å dekke deler av merforbruket foreslås det å omdisponere 11,0 mill. kroner fra kapittel 1142, post 45. Totalt foreslås det å øke bevilgningen på kap. 1142, post 71 med 13,5 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker erstatninger til produsenter for tap og dekning av visse utgifter i forbindelse med pålagte tiltak mot sykdommer, skadegjørere og smittestoff hos dyr og planter jf. § 22 i Ot.prp.

nr. 100 (2002–2003) *Om lov om matproduksjon og mattrygghet mv.* (matloven). Bevilgningen skal også dekke tap i forbindelse med tiltak som blir satt i verk som følge av antibiotikaresistente bakterier (MRSA) i svinehold, tiltak for å redusere innholdet av radioaktivitet i storfe og småfe, og enkelte andre kompensasjoner for å lette etterlevelse av kravene i matloven og plikter i primærproduksjonen, jf. matloven § 31. Prognosene for utbetalinger på posten i 2022 tilsier at behovet for midler er lavere enn først estimert, og det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 10,0 mill. kroner.

Post 75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømudgifter, overslagsbevilgning

Bevilgningen dekker strømstønad til primærprodusenter i jordbruket, veksthus og vanningslag. I Prop. 56 S (2021–2022) ble en samlet utbetaling av strømstøtte til jordbruk og veksthus i 2022 anslått til om lag 500 mill. kroner. I Prop. 142 S (2021–2022), som ble lagt fram i september 2022, foreslo regjeringen å heve maksimalgrensen for forbruk per foretak fra 20 000 kWt til 60 000 kWt per måned for oktober, november og desember 2022, og at utbetalingene over jordbruksordningen skulle gå over fra kvartalsvis til månedlig fra oktober 2022. Sammen med oppdaterte priser, samt at utbetalingene over jordbruksordningen for oktober og november ble flyttet fra 2023 til 2022-budsjettet og at vanningslag gjennom behandlingen av Prop. 77 S (2021–2022) ble inkludert i ordningen for perioden april til og med oktober, ble samlet bevilgningsbehov i Prop. 142 S (2021–2022) for stønaden anslått til 876 mill. kroner, jf. Innst. 34 S (2022–2023).

Prognosene viser høye strømpriser fremover, og oppdaterte anslag for utbetaling av strømstøtte til jordbruks- og veksthusprodusenter i 2022 tilsier nå et samlet bevilgningsbehov på 950 mill. kroner. Det foreslås derfor at kap. 1142, post 75 økes med 74,0 mill. kroner. Til grunn for bevilgningsforslaget for 2022 ligger støtte over jordbruksordningen for forbruk i perioden desember 2021 til og med november 2022, og over veksthusordningen for forbruk i perioden desember 2021 til og med september 2022.

Ved en inkurie ble det i Prop. 1 S (2022–2023) ikke tatt inn at Landbruksdirektoratet får dekket sine økte utgifter til administrasjon og IT-utvikling som oppstår i forbindelse med forvaltning og videreføring av ordningen. Som for 2022, kan Landbruksdirektoratet også i 2023 benytte en

mindre del av bevilgningen til administrative kostnader i forbindelse med ordningen.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Bevilgningen dekker kompensasjon etter avvikling av pelsdyrhold som følge av forbudet mot hold av pelsdyr etter 1. februar 2025. I mars 2022 trådte nye lovbestemmelser om kompensasjon i kraft. Arbeidet med å utferdige tilbud om erstatning pågår, og tilbudene medfører fremtidig ansvar for staten ut over 2022. På bakgrunn av dette foreslås det at det opprettes en tilsagnsfullmakt på posten med en ramme på 200 mill. kroner, jf. forslag til vedtak II.

Post 78 Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, kan overføres

Bevilgningen dekker omstilling for pelsdyroppdrettere i forbindelse med forbud mot pelsdyrhold. Utbetaling av omstillingsmidler skjer i tråd med gjennomføring av tiltakene. Gjennomføringstakten har vært lavere enn forventet, noe som blant annet skyldes at pelsdyroppdrettere venter på endelig erstatningsoppgjør før de iverksetter omstillingstiltakene. Dette betyr at innvilgede omstillingsmidler medfører et ansvar for staten ut over 2022. Det foreslås derfor å opprette en tilsagnsfullmakt på posten på 75,0 mill. kroner jf. forslag til vedtak II.

Post 80 Radioaktivitetstiltak, kan overføres

Bevilgningen dekker kompensasjon for ekstrakostnader ved påvist radioaktivitet i reinkjøtt over grenseverdiene som en konsekvens av Tsjernobylulykken. Det har i 2022 ikke vært behov for tiltak, og det er ikke utbetalt noe fra posten. Det foreslås å redusere bevilgningen med 0,5 mill. kroner.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger

Post 71 Naturskade – erstatninger, overslagsbevilgning

Statens naturskadeordning gir erstatning for de naturskadene det ikke er mulig å forsikre seg mot gjennom alminnelige forsikringsordninger, og bevilgningen skal dekke denne ordningen. Tilsagn om erstatning for naturskader blir gitt med en frist for oppretting på 3 år og utbetaling av

erstatning skjer når skaden er rettet opp. Det er derfor også knyttet en tilsagnsfullmakt til posten.

Utbetaling av erstatninger for naturskader har vært lavere enn ventet i 2022. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 20,4 mill. kroner. Samtidig tilsier oppdaterte prognoser at tilsagnsfullmakten på posten bør økes. Denne foreslås økt med 52,4 mill. kroner, jf. forslag til vedtak II.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 71 Tilskudd ved avlingssvikt, overslagsbevilgning

Formålet med bevilgningen er å redusere økonomiske tap i plante- og honningproduksjon som skyldes klimatiske forhold. Oppdaterte prognoser tilsier at behovet for midler til avlingssvikt i 2022 er noe mindre enn tidligere anslått, og det foreslås derfor å redusere bevilgningen med 4,1 mill. kroner.

Post 73 Pristilskudd, overslagsbevilgning

Formålet med pristilskudd er å øke inntekter, redusere kostnader og utjevne distriktsforskjeller i produksjon og omsetning av jordbruksprodukter. Bevilgningen dekker tilskudd som utbetales på grunnlag av produsert eller omsatt volum av jordbruksprodukter, og for frakt av slaktedyr, egg, korn og kraftfôr. Satsene fastsettes i forbindelse med de årlige jordbruksoppgjørene.

Oppdaterte prognoser viser at behovet for midler til pristilskudd er større enn tidligere anslått. Dette skyldes blant annet gode kornavlinger i 2021 og i 2022 og gode fruktavlinger i 2021. Det foreslås derfor å øke bevilgningen på posten med 283,0 mill. kroner.

Kap. 5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet

Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter

Midlene på posten kommer fra en avgift på importerte og norskproduserte landbruksprodukter, jf. *lov om forskningsavgift på landbruksprodukter*. Prognose for samlet innbetaling av forskningsavgift på landbruksprodukter i 2022, er noe høyere enn først ventet. Det foreslås å øke bevilgningen med 24,9 mill. kroner, jf. omtale under kap. 1137 post 54.

3 Andre saker

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, overslagsbevilgning

For å motvirke eventuell radioaktivitet i dyr på beite blir det brukt giesesalt (inneholder stoffet berlinerblått), som reduserer opptaket av radioaktivt cesium. For høye verdier av radioaktivitet medfører at dyr og produkter fra dyr, ikke kan brukes til mat. Posten omfatter også utgifter knyttet til giesesalt (inneholder stoffet berlinerblått). Fra et beredskapsperspektiv er det viktig å ha et tilstrekkelig lager av giesesalt for å kunne sikre levering av norskprodusert melk og kjøtt, men også på grunn av en mulig økt etterspørsel og dermed påfølgende leveringsproblemer, om en akutt hendelse skulle oppstå. Situasjonen i Ukraina og det økte beredskapsnivået har aktualisert dette behovet. På verdensbasis er berliner-

blått som tilsettes giesesaltet svært lite brukt, og det kan være svært utfordrende å få tilgang til relevante produkter i en krisesituasjon. Det ble i forbindelse med Prop. 115 S *Revidert nasjonalbudsjett* bevilget 3,4 mill. kroner på posten til innkjøp av saltslikkestein tilsatt giesesalt. Det ligger ikke an til at dette innkjøpet kan gjennomføres i 2022. Imidlertid vil det kunne påløpe ekstra kostnader i 2022 knyttet til pågående regodkjenningsprosess av stoffet berlinerblått i EU. Fremtidig bruk av dette tilsetningsstoffet i giesesalt forutsetter at stoffet blir regodkjent som tilsetningsstoff, og disse kostnadene vil bli belastet posten.

Landbruks- og matdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Landbruks- og matdepartementet

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1115		Mattilsynet:	
	71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med ..... fra kr 34 200 000 til kr 49 200 000	15 000 000
1137		Forskning og innovasjon:	
	54	Næringsrettet matforskning m.m., økes med ..... fra kr 175 000 000 til kr 199 900 000	24 900 000
1138		Støtte til organisasjoner m.m.:	
	70	Støtte til organisasjoner økes med ..... fra kr 43 302 000 til kr 48 302 000	5 000 000
1142		Landbruksdirektoratet:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , reduseres med ..... fra kr 12 051 000 til kr 1 051 000	11 000 000
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i> , økes med ..... fra kr 4 500 000 til kr 18 000 000	13 500 000
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med ..... fra kr 59 010 000 til kr 49 010 000	10 000 000
	75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med ..... fra kr 876 000 000 til kr 950 000 000	74 000 000
	80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i> , reduseres med ..... fra kr 500 000 til kr 0	500 000
1148		Naturskade – erstatninger:	
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med ..... fra kr 85 100 000 til kr 64 700 000	20 400 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
	71	Tilskudd ved avlingssvikt, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med ..... fra kr 92 000 000 til kr 87 900 000	4 100 000
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med ..... fra kr 4 576 100 000 til kr 4 859 090 000	282 990 000

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
5576		Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:	
	70	Forskningsavgift på landbruksprodukter, økes med ..... fra kr 175 000 000 til kr 199 900 000	24 900 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Benevnelse	Samlet ramme
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	200 mill. kroner
	78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold	75 mill. kroner
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	99,9 mill. kroner

